

Πλέκει καλάθια στα 84 του χρόνια... με κλειστά μάτια

Ημερομηνία δημοσίευσης: 04/10/2014, 09:32

Τελευταία ενημέρωση: 04/10/2014, 16:48

Ξέρι τη δουλειά τόσο καλά, που μπορεί να την κάνει ακόμα και με κλειστά μάτια. Ο λόγος για τον Απόστολο Κολιοραδάκη από την Άνω Βιάννο, που στα 84 του χρόνια είναι ένας από τους τελευταίους παραδοσιακούς καλαθοπλέκτες της Κρήτης...

Έμαθε τη δουλειά όταν ήταν ακόμα παιδάκι, από τον παππού του. Ο πατέρας του, καλαθοπλέκτης κι ο ίδιος, δεν μπορούσε να αφιερώσει το χρόνο που χρειαζόταν για να μυήσει τους γιους του στην περιζήτητη τότε τέχνη... Προτεραιότητα ήταν ο βιοπορισμός, γι' αυτό και δεν είχε την πολυτέλεια να χάνει ούτε λεπτό από την ώρα που διέθετε για τις ανάγκες της παραγωγής...

Η παραγωγή καλαθιών ήταν δουλειά απαιτητική και δύσκολη: Πρώτα έπρεπε να γίνουν "επιδρομές" σε

συχνά δύσβατα σημεία, σε ρεματιές και σε ποτάμια, για συλλεχθούν οι πρώτες ύλες. Καλάμια, βίτσες από λυγαριές, σκίνους και μυρτιές...

Ακολουθούσε η επεξεργασία τους, που απαιτούσε αρκετές ημέρες. Πρώτα έπρεπε τα υλικά να ξεραθούν τελείως. Μετά τα μούλιαζαν για 4-5 μέρες και τα έπλεκαν ενώ ήταν ακόμα νωπά και ευλύγιστα. Σε διαφορετική περίπτωση, αν δηλαδή έπλεκαν π.χ. το σχίνο αμέσως, τότε οι βίτσες "φύραιναν" και το καλάθι θα κατέληγε αραιό, δηλαδή λιγότερο λειτουργικό και εμφανίσιμο.

Μετά το πλέξιμο ακολουθούσε το δυσκολότερο μέρος της δουλειάς: Πατέρας και γιος έφευγαν νύχτα από την Άνω Βιάννο και έφταναν με τα πόδια μέχρι το Μεσοχωριό και τη Μεσαρά. Μέχρι το οροπέδιο Λασιθίου και την Κριτσά. Υπήρξε φορά που πεζοπορούσαν συνεχώς για 72 ώρες. Και μάλιστα ο κ. Απόστολος, 10χρονών παιδί τότε, περπατούσε ξυπόλυτος, γιατί, ως γνωστό, το 1940 τα παπούτσια ήταν είδος... πολυτελείας.

Είναι χαρακτηριστικό το περιστατικό που έχει χαραχθεί στη μνήμη του Απόστολου Κολιοραδάκη από εκείνη την περίοδο. Είχαν φτάσει, λέει, στα λασιθιώτικα βουνά, για να πουλήσουν καλάθια και τουπιά. Ο πατέρας του άφησε τον ίδιο να προσέχει το φορτωμένο γάιδαρο και πήγε κάνει το διακανονισμό με ένα βοσκό. Όσο το 10χρονο παιδί περίμενε, εμφανίστηκε μια ομάδα Γερμανών, που πήγε να του πάρει το γάιδαρο.

Ο μικρός Απόστολος κρατούσε σφιχτά το ζώο από τα χαλινάρια, έκλαιγε, φώναζε και δεν τον παρέδιδε. Ένας Γερμανός στρατιώτης τον χτύπησε με το καμτσίκι για να του τον αποσπάσει. Και τότε ξαφνικά, ένας ανώτερος αξιωματικός του παίρνει το καμτσίκι απ' το χέρι, τον τιμωρεί χτυπώντας τον, όπως χτύπησε κι εκείνος το παιδί, χαϊδεύει το μικρό στο κεφάλι και του επιστέφει το γάιδαρο.

Κληθείς να απαντήσει πού βρήκε το σθένος να αντισταθεί, μικρό παιδί, σε ολόκληρη ομάδα Γερμανών, απάντησε: «Φυσικά και φοβόμουν. Αλλά επίσης φοβόμουν ότι η οικογένειά μου, χωρίς γάιδαρο δε θα είχε ζωή. Πώς θα πουλούσαμε τα καλάθια για να ζήσουμε;».

Ο κ. Απόστολος μεγάλωσε, έκανε οικογένεια, αλλά εξακολουθούσε να πλέκει. Σε μια εποχή που δεν είχε μπει ακόμα στη ζωή των ανθρώπων το πλαστικό, εκείνος έβγαζε ένα καλό μεροκάματο από την τέχνη του. Ως το 1970 έπλεκε και τροφοδοτούσε καταστήματα στο Ηράκλειο, αλλά και ιδιώτες.

Την επαγγελματική ενασχόληση με την καλαθοπλεκτική την εγκατέλειψε από το 1980 ως το 1985, οπότε και έπαψε να υπάρχει ζήτηση της παραγωγής του. Ο ίδιος, βέβαια, συνέχισε να πλέκει από μεράκι, κατασκευάζοντας τα είδη που χρειαζόταν ο ίδιος και οι συγγενείς του.

Με την παρότρυνση του γιου του Μιχάλη, σχολικού συμβούλου Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ρεθύμνου, συνεργάστηκε με το Πανεπιστήμιο των Ορέων. Στο πλαίσιο του προγράμματος «Πηνελόπη Γκάντι», παρουσιάζει την καλαθοπλεκτική ως προοίμιο της υφαντικής τέχνης. Επίσης, υπάρχει συνεργασία με τον Όμιλο "Αετογιάννη" και άλλους φορείς προώθησης της παράδοσης.

Τα έργα τέχνης που αντικαταστάθηκαν από το πλαστικό...

Τα παλιά τα χρόνια δεν υπήρχε νοικοκυριό χωρίς κοφίνια και καλάθια, τα οποία διέφεραν σε μέγεθος και σχήμα, ανάλογα με τη χρήση για την οποία προορίζονταν. Όπως μας εξηγεί ο γιος του κ. Απόστολου, Μιχάλης Κολιοραδάκης, όλα τα σπίτια είχαν απαραίτητως κοφίνια για φύλαγμα των ρούχων και κοφίνια για τη μπουγάδα. Από εκεί και έπειτα, ανάλογα με τις ανάγκες της κάθε οικογένειας, υπήρχαν πολλά άλλα είδη καλαθοπλεκτικής που χρησιμοποιούσαν: Κοφίνια για το κουβάλημα των σταφυλιών τρύγο, καλάθια για τη συλλογή του ελαιόκαρπου, πετροκόφια (γερά για το ξεχαλίκισμα χωραφιών και οικοδομικές εργασίες), τουπιά για την τυροκόμηση, μέχρι και καλάθια μικρά μέσα στα οποία φύλαγαν οι γυναίκες τα πλεχτά τους...

Το αξιοσημείωτο είναι ότι τα είδη αυτά είναι μεγάλης αντοχής. Υπάρχουν σήμερα καλάθια 100 ετών που είναι ακόμα λειτουργικά, παρά τη συνεχιζόμενη βαριά τους χρήση, πράγμα που δύσκολα μπορεί να ισχυριστεί κανείς για κάτι αντίστοιχο πλαστικό.

Τα εργαλεία του καλάθοπλέκτη είναι ένα καμπυλωτό μαχαίρι που λέγεται τριτσέτο και ένα σουβλί που χρησιμεύει συχνά για να περάσει τη βέργα. Ένα από τα πιο λεπτά σημεία της μύησης σ' αυτή την τέχνη που σβήνει είναι το επιτυχές και επιδέξιο σχίσιμο του καλάμιού σε λωρίδες. «Αν μάθεις να το πετυχαίνεις αυτό, τότε είσαι ήδη μισός καλάθοπλέκτης», έλεγε ο παππούς του κ. Απόστολου.

Της Ελένης Σταυρουλάκη

| Περισσότερα

g+1 +1 Προτείνεται το στο Google

Μου αρέσει! Κοινοποιήστε Αρέσει σε 108 άτομα. Γραφτείτε για να δείτε τι αρέσει στους φίλους σας.

Προσθέστε ένα σχόλιο...

Σχολιάστε

Πρόσθετο κοινωνικής δικτύωσης Facebook

Σας τρώει το σαράκι;
Απαλλαχτείτε άμεσα!
ΑΠΕΝΤΟΜΩΣΕΙΣ σε έπιπλα & οικίες!

NOVA
απολυμαντική

Τηλ.: 2810 321700
www.apolymanssi.gr

Σημαντικό μήνυμα συνδρομητική υπηρεσία που κοστίζει 85¢ Ευρώ και είναι ένα λεπτό την ημέρα

Αγαπητέ χρήστη, Σε προσκαλούμε να συμμετέχεις σε έρευνα καταναλωτών. Θα χρειαστούν μόνο λίγα λεπτά και, συγχρόνως, μπορείς διεκδικήσεις δωροεπιταγή **800€** για ψώνια στο supermarket.

ΣΥΝ'ΕΧΕΙΑ

TOP ΕΙΔΗΣΕΙΣ | ΓΝΩΜΗ | ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ | ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ | ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ | ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ | ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ | ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ | ΥΓΕΙΑ | ΓΥΝΑΙΚΑ | ΤΑΞΙΔΙΑ | ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ | ΑΥΤΟΜΟΤΟ | BLOG!

Επικοινωνία
ΚΥΚΛΟΣ Α.Ε. ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΒΙ. ΠΕ. Ηρακλείου Τ.Κ. 71601

Τηλ: 2810398100
Fax: 2810398015

NEWSLETTER

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

